

2.2.1. Sistemul vocalelor accentuate este în graiul ucrainean de la Cacica asemănător cu cel al limbii ucrainene literare:

i y
e a o u

Independența fonologică a vocalei *y* în graiul ucrainean este urmarea faptului că în acest sistem consoanele labiale palatalizate *p', b', f', v'* apar numai înainte de *i*¹ și, în consecință, sînt considerate ca variante poziționale ale fonemelor dure corespunzătoare. În aceste condiții, sunetul *y* după labiale capătă valoare de fonem, care diferențiază perechi de cuvinte ca: /babi/ (dat. sg.) ~ /baby/, (genit. sg.) 'babă'; /pilka/ 'fișie de pînză' ~ /pylka/ 'ferăstrău'; /vity/; /'ramuri/ ~ /vyty/ 'a urla' etc.

Vocala accentuată /e/ poate fi realizată ca variantă facultativă *ä*, de ex. *umärlyj* 'mort', *dväri* 'ușă', *särty* 'inimă', *hräbin* 'pieptene', *n'äho* 'el' (genit. sg.), *mynä* 'eu' (genit. sg.), *čämnyj* cuminte.

/y/ accentuat poate fi realizat ca varianta facultativă *ë*: *mëty* 'a spăla', *vëgiw* 'a văzut', *slabëj* 'slab', *zaxrëplyj* 'răgușit', *jizëk* 'limbă', *žëla* 'vină', *suxëj* 'uscat'.

Pronunțarea mai deschisă a vocalelor /e/ și /y/ în poziție accentuată este o caracteristică a graiului huțul².

2.2.2. Sistemul vocalelor neaccentuate se prezintă astfel:

i y
 a o u

De sistemul accentuat, acesta se deosebește prin lipsa fonemului /e/, care trece, după consoanele dure, într-un sunet de tipul /y/, iar după consoanele palatalizate — într-un sunet de tipul /i/³.

/o/ neaccentuat este realizat, în principiu, ca un sunet mai închis, apropiat din punct de vedere al articulării de /u/ ca un fel de *ô* sau *ü*. În legătură cu acest fenomen, cunoscut în dialectele ucrainene de sud-vest⁴, poate fi ștearsă uneori diferența fonologică dintre /o/ neaccentuat și /u/.

Deoarece toate fenomenele de mai sus ale vocalismului ucrainean dialectal au intrat și în sistemul vocalic al graiului local polonez, nu poate fi vorba aici de abateri de la normă în cadrul interferenței, atunci cînd polonezii vorbesc ucraineana.

¹ Cf. N. Pavliuc, I. Robciuk, *loc. cit.*, p. 602.

² Pentru discuții în legătură cu caracterul fonologic al ucr. *y* vezi F. T. Jilko, *Фонологічні особливості української мови в порівнянні з іншими слов'янськими*, Kiev, 1963, p. 9.

³ Pentru trecerea lui *e* neaccentuat la *i* în vecinătatea consoanelor palatalizate vezi T. Jilko, *Господи ...*, p. 50.

⁴ Jilko, *Говори ...* p. 51, 74.